

Parafia Ewangelicko-Augsburska w Cieszynie
Muzeum Protestantyzmu
Biblioteka i Archiwum im. B.R. Tschammera
pl. Kościelny 6, 43-400 Cieszyn
tel.: 502495835, tel./fax: 33 8579669
e-mail: muzeumprotestantyzmu@gmail.com
www.muzeum.cieszyn.org.pl

Císarský patent

ode dne 8. Dubna 1861

v příčině

záležitostí církve evangelické obojího vyznání,

jmenovitě

vztahův jejich státoprávných

v arciknížectví Rakouském pod Enzí a nad Enzí, ve vévodství Salcburském, ve vévodství Štyrském, ve vévodstvích Korutanském a Krajinském, v knížecím hrabství Gorickém a Gradištském, v markrabství Istrianském a v městě Terstu spolu s územím jeho, v knížecím hrabství Tyrolském a Vorarlberském, v království Českém, v markrabství Moravském, ve vévodství Horno- a Dolno-slezském, v královstvích Halickém a Vladiměnském s vévodstvími Osvětimským a Zátorským, ve velkovévodství krakovském a vévodství Bukovinském.

Ve Vídni.

Z císařsko-královské dvorské i státní tiskárny.

1861.

111
51b

záležílosti církve evangelické obecně vyznám.

Císarský patent

ode dne 8. Dubna 1861

v přičině

záležitostí církve evangelické obojího vyznání,

jmenovitě

vztahův jejích státoprávných

v arciknížectví Rakouském pod Enzí a nad Enzí, ve vévodství Saleburském, ve vévodství Štyrském, ve vévodstvích Korutanském a Krajinském, v knížecím hrabství Gorickém a Gradištském, v markrabství Istrianském a v městě Terstu spolu s územím jeho, v knížecím hrabství Tyrolském a Vorarlberském, v království Českém, v markrabství Moravském, ve vévodství Horno- a Dolno-slezském, v královstvích Halickém a Vladiměnském s vévodstvími Osvětimským a Zátorským, ve velkovévodství krakovském a vévodství Bukovinském.

Ve Vídni.

Z císařsko-královské dvorské i státní tiskárny.

1861.

Classical History

1891

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

MT KD III 241

MT KD 241

szx 446
5,00

My František Josef První,

z Boží milosti císař Rakouský,

král Uherský a Český, král Lombardský a Benátský, Dalmatský, Charvatský, Slavonský, Halický, Vladiměřský a Illyrský, král Jerusalemský atd.; arcikníže Rakouský; velkovévoda Toskánský a Krakovský; vévoda Lotarinský, Salcburský, Štyrský, Korutanský, Krajinský a Bukovinský; velkokníže Sedmihradský; markrabě Moravský; vévoda Horno- a Dolno-slezský, Modenský, Parmský, Piačenský a Guastalský, Osvětimský a Zátorský, Těšinský, Furlanský, Dubrovnický a Zaderský; knížecí hrabě Habsburský a Tyrolský, Kyburský, Gorický a Gradištský; kníže Tridentský a Brixenský; markrabě Horno- a Dolno-Lužický a Istriánský; hrabě Hohenembský, Feldkirchský, Bregencký, Sonnenberský atd.; pán Terstský, Koterský a na Slovinském krajišti; velkovojvoda vojvodství Srbského atd. atd.

majíce v úmyslu, evangelickým poddaným Naším vyznání augsburského i helvetského v zemích tuto jmenovaných, totiž v arciknížectví Rakouském pod Enží a nad Enží, ve vévodství Salcburském, ve vévodství Štyrském, ve vévodstvích Korutanském a Krajinském, v knížecím

hrabství Gorickém a Gradištském, v markrabství Istrianském a v městě Terstu s územím jeho, v knížecím hrabství Tyrolském a Vorarlberském, v království Českém, v markrabství Moravském, ve vévodství Horno- a Dolno-slezském, v královstvích Halickém a Vladiměřském s vévodstvími Osvětimským a Zátorským, ve velkovévodství Krakovském a ve vévodství Bukovinském, rovnost před zákonem, v zásadě již předtím, jmenovitě rozhodnutím Naším od 26. Prosince 1848 (Říšského Zákon. 1849, v doplňovacím svazku č. 107), jakož i v Našem patentě od 31. Prosince 1851 (Ř. Z. část II, č. 3) jim přirčenou a v Našem diplomě od 20. Října 1860 (Ř. Z. část LIV, č. 225) znova pojištěnou, i také, co se dotýče vztahův církve jejich ke státu, způsobem nepochybným zabezpečiti, a zásadě rovnoprávnosti všech uznávaných vyznání všemi směry života občanského a politického strany poddaných Našich protestantských v zemích svrchujmenovaných skutečný úplný průchod zjednati, vyslyše vše ministerskou radu Naši, nařizujeme, jakož následuje:

§. 1.

Evangelíci augsburského i helvetského vyznání mají právo, záležitosti své církevní samostatně pořádati, spravovati a řídit.

§. 2.

Úplná svoboda evangelického vyznání víry, jakož i právo společného veřejného vykonávání náboženství jsou jim po všechny časy od Nás pojištěny.

Za příčinou tou se všecka bývalá omezení, co se dotýče zakládání kostelův s věžmi i zvony a bez nich, odbývání všelikých slavností náboženských, s učením víry jejich se srovnávajících, vykonávání správy duchovní, pokud by omezení taková posavad v obyčeji byla, tímto moci a působnosti zbavují a za neplatná i nijaká prohlašují.

Evangelíci, kteří nečiní vlastní (materskou neb filiální) obec, patří k nejbližší jim příležíci obci vyznání jejich.

Dále není bráněno se evangelíkům, aby knihy evangelicko-náboženské a theologické, jmenovitě písmo svatá anebo spisy vyznávací sobě objednávali a jich užívali.

§. 3.

Zastupování a spravování církve evangelické jak augsburského tak helvetského vyznání rozděleno jest dle těchto čtyř stupňů, t. dle

- obce farní (obce místní),
- seniorátu (obce okresní),
- superintendencie (obce zemské), a
- pospolitě obce všech křesťanův evangelických toho neb onoho vyznání.

§. 4.

Orgánové správy církevní jsou:

A. pro obec farní, jenž se prostorně vztahuje na osadu farní,

- 1. presbyterium,
- 2. větší zastupitelstvo obecní;

B. pro obec okresní, jejíž prostor činí obvod seniorátu,

- 1. senior,
- 2. zastupitelstvo seniorátu (sbor okresní);

C. pro superintendencii, jejíž prostor se vztahuje na obvody seniorátní a farní, jednomu superintendentovi přikázané:

1. superintendent,
2. zástupcové superintendencie (sbor, konvent superintendenčný);

D. pro pospolitost všech superintendencií:

1. c. k. evangelická vrchní rada církevní (konsistoře vyznání augsburského i helvetského),
2. obecná synoda.

§. 5.

Každá obec církevní (farní, seniorátní a superintendenčná, jakož i obec pospolitá) pořádá a spravuje zvláštní své záležitosti církevní, učebné i dobročinné a ústavy, nadání i fondy k tomu určené skrze zákonitě své zástupce, pokud se to nepřičí obecným předpisům anebo zákritým onaržením představených jí úřadův.

§. 6.

Evangelíci obojího vyznání mají právo, duchovní své správce, seniory a superintendenty, pak církevní své kurátory všeho způsobu svobodně voliti, šetříc přitom řádův, jenž zevrubněji ustanoveny býti mají.

§. 7.

Kdo za superintendenta vyvolen jest, prvé než v úřad uveden bude, potvrzení Našeho zeměpanského zapotřebí má.

§. 8.

Posavadní evangelické konsistoře obojího vyznání ve Vídni, kterým podle rozhodnutí Našeho od 1. Září 1859 předsedati má jen muž některému z vyznání těchto náležející, od nynějška mají míti název „c. k. evangelická vrchní rada církevní“, a úřední jich sídlo i přístě zůstane ve Vídni.

Předseda a radní c. k. evangelické vrchní rady církevní od Nás budou jmenováni.

§. 9.

Zákonům církevním, o něž se obecná synoda usnese, zapotřebí jest, by zákonné moci nabyly, potvrzení Našeho zeměpanského, kteréhož se u Nás ministerstvo Naše dožadovati bude.

§. 10.

K provedení těch nařízení, ježto zákonným způsobem od evangelických obcí a úřadů církevních učiněna jsou, a nálezů po řádném postupování vynesných, jakož také k vymožení důhodův, služebníků a úředníků církevních i školním příslušejících, a takových platů, ježto se k vydržení evangelických ústavů bohoslužebných, učebných a dobročinných s přivolením úřadu zemského ukládají, může se požadovati ochrany a pomoci úřadů světských. Úřadové světské, odeprou-li pomoci té, povinni jsou, aby důvody své žadateli bez odkladu písemně oznámili, proti čemuž právo stížnosti při vyšším úřadě politickém prostředkem představeného úřadu církevního — seniorátu, superintendencie a vrchní rady církevní — jemu přísluší.

§. 11.

Evangelíkům obojího vyznání svobodno jest, způsobem zákonně dopuštěným kdekoli dle vlastního uznání školy zřizovati, šetříc zákonných předpisů učitele a professory na ně povolávati a rozsah i methodu vyučování náboženského o své ujmě ustanovovati.

Předmětům světským má se ve školách evangelických touž měrou, jako se ve školách katolických děje, vyučovati podle obecných zákonů učebních, avšak šetrně úplně rázu konfessionálního.

Ke službě školní a církevní mohou s přivolením příslušného Našeho ministerstva povoláni býti cizozemci, jmenovitě příslušníci státův německého spolku.

§. 12.

Podrobnější sporádání obecného školstva evangelického ze stanoviska církevního zůstává vyhrazeno církevnímu zákonodárství.

§. 13.

Vyznavači evangeličtí nemohou býti k tomu drženi, aby přispívali k účelům církevním i učebním anebo k dobročinným ústavům jiných církví.

Štola a podobné dávky na penězích, přírodninách a práci ze strany evangelikův katolickým duchovním, kostelníkům a učitelům anebo k účelům bohoslužby katolické jsou a zůstanou zrušeny.

Výjimky z osvobození toho místo mají jen tehda, když na evangelíky náleží povinnosti věcného patronátu, anebo když se jedná o dávky, které pozemskými knihami zjištěny jsou, anebo mocí zvláštního závazku obecního na majetku pozemkovém vězí, anebo konečně když evangelíci samochťíc žádají úkonův duchovního správce ne-evangelického, anebo služeb kostelníka ne-evangelického, anebo když požívají vyučování na učilišti ne-evangelickém, za kteréžto účiny odváděti sluší odměnu předpisem neb obyčejem vyměřenou.

§. 14.

Evangelikům obojího vyznání v příčině pořádání a opatrování církevních záležitostí jejich pravidlem jsou bez výminky jediné a výhradně zásady církve jich vlastní.

U věcech manželských prozatím ustanovení obecného zákonníka občanského o překážkách a zákazech sňatku manželského zůstávají v platnosti.

Až formálně i materiálně protestantské právo manželské ustanoveno a přechodná nařízení, ježto vydati My Sobě vymínujeme, vyhlášena budou, vykonávána bude pravomocnost v evangelických záležitostech manželských výhradně od soudních úřadův evangelicko-církevních.

§. 15.

Duchovní u věcech kázně slušejí pod církevní úřady soudní.

O světských právních věcech osob duchovních, jakož jsou smlouvy, dluhy, dědictví, rozhoduje soud světský.

Kdyby duchovní pro zločiny, přečiny anebo přestupky od soudu světského u vyšetřování vzati byli, náleží na soud tento, aby o tom příslušné superintendencii bez prodlení věděti dal.

Taktéž se má o vynešeném rozsudku a důvodech jeho bez odkladu superintendencii vědomost dáti. Při zatýkání a vězení osob duchovních šetriti sluší těch ohledů, kterých náležitá povolání jich účta vymáhá.

§. 16.

Zeměpanské Naše právo vrchního dozoru a zábrany nad církví evangelickou — kromě případů samému rozhodnutí Našemu vymíněných — v nejvyšší stoličce vykonáváno bude

skrže Naše ministerstvo, ve kterémž pro záležitosti evangelického vyučování a evangelické bohoslužby i přístě zůstane zvláštní oddíl z vyznavačů evangelických sestavený, podle zásad v tomto patentě vytyčených.

Rízení škol evangelických a vykonávání nejvyššího dozoru státního nad nimi svěřeno býti může jen mužům, kteří jednomu neb druhému vyznání evangelickému oddáni jsou.

§. 17.

Rozdílnost křesťanského vyznání víry v těchto zemích, pro které patent tento vydán jest, žádného rozdílu v požívání práv občanských a politických působiti nemůže.

Proto všechna obmezení anebo udělování odpustův, která v příčině vykonávání práv těchto od evangelíkův obojího vyznání, jakož i v příčině přístupu jejich k úřadům veřejným ve státní správě, při soudech, úřadech obecních atd. plativala nebo předepsána byla, pokud by posavad v obyčeji trvala, tímto moci a působnosti zbavena jsou.

Potřeba odpustu přestává i také k dosažení akademických stupňův a důstojenství, ač jestliže v tomto druhém ohledu nevádí ustanovení zakladatelská. Jakožto občané státní, pak jakožto příslušníci obcí politických mají úplné právo k spolupožívání obecního jmění a výhod ze všech podle založení svého konfessionálními nejsoucích ústavů dobročinných, ústavů k vychování občanskému a vojenskému, jakož i k vyučování obecnému a vědeckému zřízených, kteréž zcela nebo částečně vydržuje stát anebo korunná země, k níž příslušejí, anebo obec občanská, jejížto oudy jsou.

§. 18.

Církevní obce evangelické (fary, senioráty a superintendencie) mají právo, nabývati vlastnictví všelikým způsobem zákonným.

§. 19.

Držení a užívání ústavů, nadání a fondů, k účelům jejich církevním, učeným i dobročinným ustanovených, jest jim zabezpečeno.

Nadání k evangelickým ústavům církevním, školským a dobročinným vynakládána býti nesmějí nijak jinak nežli podle určení svého.

Rozepře o určení a vynakládání majetku církevního, školského a nadacího rozhodovány budou od církevních úřadů soudních.

§. 20.

Evangelíci obojího vyznání obdrží k zapravování církevních potřeb svých, kromě toho, co posud již k účelům evangelického vyučování a evangelické bohoslužby z prostředkův státních dáváno bylo, roční příspěvky z důchodův státních, jakož jsme již rozhodnutím Naším ode dne 11. Máje 1860 vyslovili.

§. 21.

Na učilištích evangelických, které z důchodův státních zřízeny jsou, a podle úmyslu Našeho budoucně zřízeny býti mají, ustanoveni býti mohou jedině příslušníci jednoho neb druhého vyznání evangelického.

§. 22.

Evangelíkům dopuštěno jest, svobodně a bez překážek navštěvovati učiliště evangelického cizozemsko, zachovávajíc přitom obecné předpisy zákonné.

§. 23.

K zvelebování církevních i učebných účelů svých mohou evangelíci, šetříc při tom ustanovení zákonných, v tuzemsku zakládati jednoty a se stejnorodými jednotami evangelickými v cizozemsku ve spojení vcházeti.

§. 24.

Všecky záležitosti v tomto patentě výslovně nevytčené, ježto se dotýkají státoprávního postavení evangelíkův augšburského a helvetského vyznání v zemích úvodem jmenovaných, mají podle zásady samostatnosti v pořádání a spravování záležitostí svých konfessionálních, všechněm zákonně uznaným církvím a společností náboženským pojištěné, býti posuzovány a vedeny, a všechna nařízení i předpisy, ježto by se s zásadou touto a se svrchu položenými ustanoveními nesrovnávaly, a které nejsou povahy takové, aby jich odstranění záviselo teprve od vydání nových předpisů, k čemuž se přípravy cestou příslušnou ihned státi mají, pokládati sluší bez dalších vyřčení za minulé a zrušené.

§. 25.

Naproti tomu nesmí při provedení těchto ustanovení ani Naším právům majestátním, kteráž tímto po všecku budoucnost výslovně vyhrazena míti chceme, ujmá se státi, ani uznaným zákonně právům jiné některé církve anebo jiného vyznání vnitř oboru jich vlastního ublíženo býti.

Dáno v hlavním a sídelném městě Našem Vídni dne osmého Dubna v létě tisícím osmistém šedesátém prvním, panování Našeho v létě třináctém.

František Josef v. r.

Arcikníže **Rainer v. r.**

Schmerling v. r.

Degenfeld v. r., F.Z.M.

Dle nejvyššího rozkazu:
Svobodný pán **Ransonnet v. r.**

Handwritten text, likely a letter or document, written in a cursive script. The text is mirrored across the page, suggesting it was written on a single sheet of paper and then scanned or photographed. The ink is dark and the paper is aged and slightly discolored.

Frankisch Josef v. P.

Schmerling, Dec 20, 1871

Handwritten text at the bottom of the page, continuing the letter or document. The script is consistent with the top section, and the text is also mirrored across the page.

MT KD III 241